

Conversation Pieces

Söndag, 3 juni, 2012

Kära medvarelser, tillsammans finns inte, tillsammans görs. Jag sänder en hälsning från en underbar plats där rum ser ut som målningar och där samarbeten sker fiktivt och rakt på sak utan att bekymra sig om historiska eller geografiska gränser -Aha, kommer en att säga, nu är hon där igen, på sitt favoritställe inuti ett skenperspektiv befolkat av feminister och andra queera hjältar. Ja, visst! Jag, eller nej, faktiskt vi, måste hänge oss åt vettigare sätt att agera än patriarkernas intrigmakeri. Det handlar om överlevnad och kärlek. För att precisera; just nu befinner vi oss i Bloomsburygruppens sociala och estetiska värld; deras designkollektiv Omega workshops och Vanessa Bells, Duncan Grants med fleras hem Charleston i East Sussex söder om London (där de slog sig ned 1916). Vi lär känna dem och deras rum. Inspirerande, tänk att bara bestämma sig för att göra sin grej, uppfinna sin egen familjekonstellation, arbeta tillsammans och göra konst av hela huset. Kom, kom hit och gör konst med oss. Nu, inte sen! - Verkligen, lägger andra till, hon vill nog helst kludda direkt på väggen i Bells ateljé (rummet som dubblade som barnets sovrum). Nå, din fula fan (för ert språk är vilt och otyglat - bubblar upp från någon het källa) måla då upp din bild.

Alltså: Med en korthårig pensel och färg som torkar raskt blir fönstersmygen i vardagsrummet en rätlinjig uttrycksfull målning i fläckig ockra med blå accenter. Det ser ut som fönsterluckor, med tecknat djup, och är det första steget när Bell omskapar det stora, ensliga huset till ett konstverk. Dessa jalousier som ingen kan dra för lockar fram arkitekturens dekorativa möjligheter, omförhandlar positioner och orientering. Det är ingen slump att hon situerar denna början över gränssnittet, i öppningen, mellan trädgård och interiör. Färgstrykningarna uttrycker ett sätt att leva, eftersom det dekorerar vardagslivets saker och rum. Här vill Roger Fry, som backar projektet med ord, också säga sitt; "Tekniken gör att ett slags moarémönster uppstår som" tillägger han med en blinkning åt er mina vänner "bara de moderna konstnärerna med sin sensibilitet kan hantera." Bell fortsätter jobba, adderar fler komponenter, nu praktiskt rörliga. Till sin syster, Virginia Woolf, meddelar hon "Jag är väldigt upptagen inuti huset, sätter upp gardiner etc. har just skaffat ett starkt rödorange tyg som ska fodras och kantas med lila." Det är som att hon komponerar i olja på pannå.

Att konsten blir vardagsliv, slår en volt och blir konst igen bekräftas av Grant när han reflekterar Bells tilltag genom att göra en tavla av den övre spegeln i dörren på motstående vägg. Det är ett stilleben av en blomvas inramad av rödororangea gardiner (eller är det kolonner?) som reflekterar fönstret och utsikten i bakgrunden. Grant gör senare om motivet på en duk som visas på London Association of Artists och förvärvas av hans älskare Maynard Keynes som, i denna serie kullerbyttor av ömsesidig bekräftelse, konst och liv, periodvis bodde på Charleston. Christopher Reed kan berätta mer om det här, han känner dessa sammanhang mycket väl.¹ (Han föreslår till exempel att blommorna i dörivasen föreställer sådana artificiella som tillverkades av Omega workshops, alltså designkollektivet som både Bell och Grant tillhörde.)

Under fönstret på dörren syns de forna hyresgästernas tapet (den stryker de över med limfärg). Nästa dörr finns på Galleri 54 i Göteborg. Det är Åsa Norberg och Jennie Sundén som kommit på att de ska samarbeta med Bloomsburygruppen (undertecknad följer förtjust efter!). Direkt på de klorinbleka väggarna har de uppfört en spegeldörr, den kan inte öppnas på vanligt sätt, men leder oss direkt till dekorationernas Charleston och medspelarna Bell och Grant. En flammig grund i terra med linjer och skenbara skuggor skapar dörrens ramverk och fyllningar. Dessa är utsmyckade med solfjädrar och prickar, som de som Bell målat runt spismanteln och fönstret, samt på garderoben i Grants sovrums. Spismanteln finns också som en tavla direkt på galleriets vägg. Den värmer inte på vanligt sätt och ramar heller inte in husets vertikala öppning som de på Charleston, men den ger mig lust att fatta penseln.

Vi jobbar tillsammans, med prickar och halvbågar, linjer och skenbara skuggor. Vi gör inte något särskilt häpnadsväckande - bara krukor med blommor och marmorade cirklar. En garderobsdörr där, samspelar med en hylla här. Konsolerna får sina krumelurer. // Vänta, jag kan inte komma och äta nu, vi håller på med en viktig grej. Förlåt. // Dekorationerna överdriver den konventionella designens former, använder styrkan hos det familjära objektet. Det blir pyntade lamphållare, porslinsmålning på standardtallrikar (*Famous women plates*), kubbspel och romerska ringar som du aldrig sett dem förut. "The usual things", men omkastade till extremer, slår Grant fast. Hans omsorgsgivare, Ethel Grant, lärde sig brodera för att kunna sy hans bilder. Hennes intensiva arbete med nål och ullgarn är en veritabel saltomortal av konst och vardagsliv.

¹ Christopher Reed, *Bloomsbury Rooms, modernism, subculture and domesticity*, New Haven: Yale University Press, 2004.

Grinden till ett standardstaket har Norberg och Sundén marmorert i nyanser av kromoxidgrönt och bränd umbra, noggrant maskad så att den underliggande färgen skapar tunna vita ramar runt varje plank. Det nedre högra hörnet är en kvarts cirkel och från den strålar plankorna ut, färgstrykningen lockar fram den solfjäderform som finns i grindens struktur. Solfjädern återkommer som målade dekoration på Omegas askar men också i funktionen av en liten bärbar jalusi. Grant håller den likt ett fikonlöv framför könet på sin nakna maskeraddräkt. I samma storlek som sin egen har han tecknat en dansande nymf på skiva som de sen monterat vid hans bara kropp. I själva verket kan både solfjädern och den genusmärkta nakna kroppen användas som masker för att bråka med sexualiserade normer. Grinden på galleriet utgör en väggfast tavla som bildar bakgrund till en fristående eldskärm med en påfågel (en av våra vackraste medvarelser enligt John Ruskin, som tyvärr också klämde till med att det har med deras onyttighet att göra (det var väl inte riktigt juste sagt kära du?)). Påfågeln ryggs och grindens solfjäder sticker i samma turkosgröna kulör. Handmålade papper samt andra tunnare eller tjockare ytor, bildar fonder, bakgrunder med eget liv, som ger nytt liv.

Dekoren trycker sig igenom det massproducerade sortimentet och kan kommunicera med var och en som handlar nytt på byggvaruhuset. Färg och dekoration är några av de mest tillgängliga sätten att omskapa världen (andra är eld och slägga), den revolutionära kraften i detta måste tyglas och kultiveras, eller om det inte funkar, enligt två vanliga härskarstrategier; förminskas och förlöjligas. Nu rycker en gammal bekant, KJ, in "jag önskar att jag också kunde tro, att människornas själar skola bli harmoniska i samma mån som färgsammansättningarna i deras rum och att deras tankar skola bli ljusare och deras rörelser varsammare i en omgivning, där de jämt förnimma skönhetens helgd och ro."² Visst, fattar din invändning, håller med, det är något ytterst suspekt i den white-wash som pågår (och har pågått länge nu), men jag vet också att passionen kan sippra ut ur väggen.

Till exempel, på galleriet blir vardagsföremål konst, bara genom den vita väggens konvention. Och då följer frågorna, vad händer med oss i såna vitpigmenterade miljöer? Blir vi också konstföremål i våra gallerimålade hem? Efter umgänget med Bell och Grant stör jag mig nu på att innertaken i mina rum är vita, och varför kalkade jag egentligen spiselkransen? Norberg och Sundén driver ett eget galleri i Göteborg, projektrummet Hit. Bakom elementet på Hit finns en ockragul färg (från

² Klara Johansson (psuedonymen E-lf), *Dagny*, no.9, 1899.

den tidigare butiksinredningen), den blev kvar när resten målades gallerivitt. Men, någonting händer, jag tror mig ana guldockrans återkomst, den syns både här och där i deras fläckar och bakgrunder på galleriet. Under elementet lägger vi speglar och lyfter ut färgen i rummet. (Här tänker jag tillägga ytterligare en parentes - jag vet de blev många i den här texten, snälla ha tålamod, i alla fall - mina sambos lärde mig att gula blommor inom trädgårdskonsten signalerar dålig smak, ni vet "gult e fult", vilket också kan kopplas till klass, de är inte lika exklusiva och resurskrävande som de blå, röda och vita nyanserna. Numera har vi hela trädgården full; smörblommor, ölandstok, maskrosor, rudbeckia)

Genom ömsesidig bekräftelse, färgstrykningar, stilleben, anekdoter och dekorationer (Woolf funderar högt; Är inte själva jordklotet en målad boll?) kastas ett förslag fram till hur olika grupper själva kan ta i verktygen och definiera sina behov. Konversation och kollektivt skapande är sätt att umgås och medel att utveckla en livsfilosofi; att revolutionera utseendet och därmed värderingarna (Bell skildrar ämnet i målningarna *Conversation Piece* (1911-12) och *The Memoir Club* (1943)). Vi skapar nya intima liv genom att omdefiniera rummen vi lever i; vilken effekt har rummet på kärleken? Var kan kvinnor ägna sig åt safiska lekar och älska varandra? Hur ser huset ut där svartsjuka aldrig får fäste? Det är en het skog med storslagna röda varelser som dansar på väggarna, ett blått tak där paradisfåglar seglar och gardiner, alla olika. I golvet ett infällt badkar för att glädja oss igenom senvinterns dystra februari. Vårt hem kan bryta mot alla tryckande konventioner i kulturen, till och med klimatet.

Och nu är det dags att göra något åt den där kritvita spiselkransen.

//som alltid, er tillg. Katarina

PS. Tack Virginia Woolf och Christopher Reed för hjälpen med orden.